
ІНВЕСТИЦІЇ

УДК 368.914

О. В. Шабанова, викладач

**ЕКОНОМІЧНА ПРИРОДА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ
НЕДЕРЖАВНИХ ПЕНСІЙНИХ ФОНДІВ**

Розкрито теоретичні основи інвестиційної привабливості. Визначено специфічні особливості інвестиційної привабливості недержавних пенсійних фондів та сформульовано авторське трактування сутності поняття «інвестиційна привабливість недержавних пенсійних фондів».

Ключові слова: недержавний пенсійний фонд, інвестиційна привабливість, об'єкт інвестування, інвестиційний процес, інвестор, інвестиційна політика, інвестиційні цілі.

E. V. Shabanova, преподаватель

**ЭКОНОМИЧЕСКАЯ ПРИРОДА ИНВЕСТИЦИОННОЙ ПРИВЛЕКАТЕЛЬНОСТИ
НЕГОСУДАРСТВЕННЫХ ПЕНСИОННЫХ ФОНДОВ**

Раскрыты теоретические основы инвестиционной привлекательности. Определены специфические особенности инвестиционной привлекательности негосударственных пенсионных фондов и сформулирована авторская трактовка сущности понятия «инвестиционная привлекательность негосударственных пенсионных фондов».

Ключевые слова: негосударственный пенсионный фонд, инвестиционная привлекательность, объект инвестирования, инвестиционный процесс, инвестор, инвестиционная политика, инвестиционные цели.

O. V. Shabanova, lecturer

**ECONOMIC NATURE OF INVESTMENT ATTRACTIVENESS
OF PRIVATE PENSION FUNDS**

The theoretical framework for investment attractiveness is disclosed. The specific features of the investment attractiveness of pension funds are determined and the essence of the author's interpretation of the concept of "investment attractiveness of private pension funds" is formulated.

Keywords: private pension fund, investment attractiveness, investment object, investment process, investor, investment policies, investment goals.

Постановка проблеми. При ухваленні рішення про вступ до недержавного пенсійного фонду та подальшу сплату внесків до нього вкладник здійснює вибір між фондами на основі суб'єктивної оцінки їхньої інвестиційної привабливості та з урахуванням інвестиційного клімату, в якому функціонують фонди. В інвестиційному процесі визначення інвестиційної привабливості використовується для встановлення доцільності інвестицій для інвестора, в процесі відбору об'єктів інвестування, які найбільше відповідають цілям інвестора.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Концептуально-семантичні засади сутності та особливостей інвестиційної привабливості привертають увагу значної кількості дослідників, зокрема, такі питання у своїх працях роз-

ІНВЕСТИЦІЇ

глядають І. Бланк, Л. Бєлих, Н. Брюховецька, О. Бурковець, В. Бусел, А. Дружиніна, Д. Коробков, Е. Крилов, Е. Мєшков, С. Панков, К. Покатаєва, Є. Савєнкова, Ю. Севрюгін, Ю. Терехович, В. Фльорко, Д. Черваньов, О. Юр'єва та інші науковці.

Вивчення різних точок зору дослідників щодо поняття «інвестиційна привабливість» показало, що з цього питання в економічній літературі існує значне розмаїття трактувань, що свідчить не лише про різноманітність підходів до розкриття змісту цього поняття, але й про відсутність єдиної точки зору з цього питання.

Мета і завдання дослідження. Метою статті є проведення критичного аналізу сутності поняття «інвестиційна привабливість», виявлення на цій основі специфічних особливостей розглядуваної дефініції відносно недержавних пенсійних фондів та формулювання авторського підходу до змістовного наповнення поняття «інвестиційна привабливість недержавних пенсійних фондів».

Виклад основного матеріалу. У Великому тлумачному словнику сучасної української мови слово «привабливий» трактується як такий, що «приваблює до себе своїми якостями, властивостями, викликає інтерес, відкриває цікаві можливості» [1, с. 1110].

Подібні підходи простежуються у працях вчених-економістів при трактуванні поняття інвестиційної привабливості. Зокрема, дослідники розкривають сутність даної дефініції як характеристику якостей об'єкту інвестування, ступінь задоволення інтересів інвесторів, можливості отримання економічного ефекту від інвестицій тощо. Розглянемо окреслені підходи більш детально.

Окремі вчені розглядають інвестиційну привабливість як узагальнену характеристику переваг і недоліків об'єкта інвестування з позицій інвестора. Так, Е. Крилов вважає, що інвестиційна привабливість є узагальненою характеристикою об'єкту інвестування з точки зору перспективності, вигідності, ефективності та мінімізації ризику вкладення інвестицій [2, с. 143].

У свою чергу, А. Мєшков переконаний, що інвестиційна привабливість є комплексною характеристикою якості об'єкту потенційного інвестування, з позиції його наявного стану, можливостей розвитку, обсягів і перспектив отримання та розподілу прибутку та інших основних фінансово-господарських показників [3, с. 3].

В. Фльорко відзначає, що інвестиційна привабливість є сукупністю кількісних і якісних характеристик об'єкта інвестування, які є підставою для ухвалення рішення про доцільність здійснення або залучення інвестицій, їхній обсяг, джерела, структуру, термін інвестування [4, с. 108].

Інші автори розглядають інвестиційну привабливість з позиції корисності інвестицій для конкретного суб'єкта інвестиційного процесу. Так, існує тлумачення інвестиційної привабливості як рівня задоволення вимог чи інтересів інвестора [5]. О. Юр'єва вважає інвестиційну привабливість досягненням компромісу інтересів інвестора та реципієнта інвестицій [6, с. 254].

Деякі дослідники, обговорюючи сутність інвестиційної привабливості, акцентують увагу на визначенні доцільності вкладення вільних коштів в об'єкт інвестування. Зокрема, К. Покатаєва зазначає, що інвестиційна привабливість є характеристикою доцільності інвестування в термінах здійснення інвестиційної діяльності з максимальним ефектом за мінімальних витрат [7, с. 263]. Стосовно позиції авторки зауважимо, що запропонований нею критерій доцільності інвестування «максимальний ефект за мінімальних витрат» є досить спірним, адже досить часто для реалізації ефективного інвестиційного проекту необхідні значні витрати. До того ж, незрозуміло, який саме ефект

ІНВЕСТИЦІЇ

потенційному інвестору слід брати до уваги: економічний, соціальний, екологічний, технологічний чи якийсь інший.

Натомість, О. Бурковець висвітлює інвестиційну привабливість як соціально-економічну доцільність інвестування на основі узгодження інтересів і можливостей інвестора та реципієнта інвестицій, яка забезпечує досягнення цілей кожного з них при прийнятому рівні прибутковості й ризику інвестицій [8]. Вважаємо забезпечення досягнення цілей одночасно інвестора та реципієнта інвестицій з точки зору досягнення прибутковості важко виконуваним завданням, оскільки для того, щоб запропонувати більш привабливі умови інвестування, порівняно з іншими варіантами інвестиційних вкладень, реципієнту інвестицій доводиться поступатися у власних інтересах. Якщо ж говорити про інвестиційну привабливість вкладень до недержавного пенсійного фонду, то тут необхідно враховувати, що інвестиційний прибуток, отриманий від розміщення коштів, що були перераховані вкладниками до фонду, у повному обсязі розподіляється між учасниками, на користь яких такі кошти були сплачені.

Більш обґрунтованим, на наше переконання, є підхід, за яким інвестиційна привабливість об'єкту інвестування розглядається з точки зору можливостей досягнення цілей інвестора. І. Бланк трактує інвестиційну привабливість як можливість гарантованого і своєчасного досягнення цілей інвестора на базі економічних результатів діяльності об'єкта інвестування, а також як ступінь ймовірності досягнення поставлених цілей інвестування, виражених в індивідуальних очікуваннях економічних агентів, потенційних суб'єктів інвестиційного процесу [9, с. 444]. Зауважимо проти формулювання дослідником сутності інвестиційної привабливості як «можливості гарантованого досягнення цілей», адже застосування слова «можливості» вже говорить про те, що досягнення цілей інвестора не може бути гарантованим. Одночасно погоджуємось з автором у тому, що індивідуальні очікування потенційних інвесторів є різними. Звідси, різні інвестори по-різному оцінюють інвестиційну привабливість одного об'єкта інвестицій, залежно від інвестиційних цілей, які вони перед собою ставлять, суб'єктивної оцінки інвестиційної ситуації, тому висновки про доцільність вкладання коштів різняться.

Стосовно вкладників недержавних пенсійних фондів – фізичних осіб, які сплачують внески на свою користь, тобто є одночасно учасниками фондів, зазначимо, що інвестиційні цілі таких вкладників залежать від стадії їхнього життєвого циклу. Якщо це молоді люди, то для них більш привабливими будуть фонди, які слідує агресивній інвестиційній політиці, за рахунок чого досягається високий рівень інвестиційного прибутку на фоні підвищеного рівня інвестиційних ризиків. Якщо такі ризики реалізуються і вкладники отримують збитки, то в подальшому вони будуть компенсовані за рахунок високої доходності, адже у вкладників попереду ще значна кількість років до виходу на пенсію. Якщо ж вкладники недержавних пенсійних фондів передпенсійного віку, то для них більш привабливою буде участь у фондах з консервативною інвестиційною політикою, що забезпечує невисоку, але стабільну прибутковість вкладень за рахунок помірних рівнів інвестиційних ризиків.

Прихильницею підходу, за яким інвестиційна привабливість означає наявність економічного ефекту від вкладення коштів, є О. Савенкова, яка ототожнює поняття інвестиційної привабливості з інвестиційним підприємництвом. На думку дослідниці, чим вище ефективність інвестицій, тим вище рівень інвестиційної привабливості [10, с. 98]. Вважаємо такий підхід досить спірним, оскільки економічний ефект від вкладених коштів може виявитися не одразу, тому потенційно привабливий об'єкт інвестування може отримати

ІНВЕСТИЦІЇ

негативну оцінку та бути відхиленим інвестором.

На невизначеності отримання економічного ефекту акцентує увагу А. Дружиніна, для якої інвестиційна привабливість – це ймовірність і повнота (масштаб) отримання конкретним інвестором очікуваного ефекту від інвестування або реципієнтом очікуваного ефекту від залучення інвестицій в конкретний об'єкт інвестування при відповідному інвестиційному кліматі [11].

Натомість Ю. Терехович розглядає інвестиційну привабливість з позицій стану організації, при якому у інвестора виникає бажання піти на певний ризик і забезпечити притік інвестицій [12, с. 106]. У даному контексті, але водночас більш конкретніше, розглядає Е. Крилов інвестиційну привабливість, яку пов'язує з фінансовим станом об'єкта інвестування, розглядаючи її як поняття, що характеризується ефективністю використання коштів, стійкістю фінансового стану, здатністю до саморозвитку тощо [2, с. 143]. Вважаємо, що якщо розглядати інвестиційну привабливість як певний стан об'єкту інвестування, то тоді його можна охарактеризувати за допомогою сукупності показників, що включають, наприклад, показники фінансового стану об'єкту інвестування та ефективності його інвестиційної діяльності.

Л. Білих [13] звужує поняття інвестиційної привабливості до прийнятого співвідношення показників ризику і доходності. Д. Черваньов [14] характеризує інвестиційну привабливість як сукупність показників фінансово-економічного стану об'єкту інвестування, на основі аналізу яких потенційний інвестор може прийняти управлінське рішення щодо доцільності вкладення вільних засобів без значного ризику їх втрати або неотримання очікуваного доходу на інвестований капітал.

Н. Брюховецька [15, с. 3] розглядає інвестиційну привабливість як збалансовану систему інтегральних та комплексних показників доцільності вкладення капіталу інвестором в об'єкт інвестування, яка відображає сукупність об'єктивних та суб'єктивних умов, що сприяють або перешкоджають процесу інвестування.

С. Панков [16, с. 66] доповнює, що під інвестиційною привабливістю необхідно розуміти не лише кількісні показники діяльності об'єкта інвестування, які спонукають потенційних інвесторів вкласти в нього кошти, відмовившись від альтернативних інвестицій, але й економічний стан середовища його функціонування. З позиції дослідника, інвестиційна привабливість є багатоаспектним поняттям оціночного характеру. Її рівень формується під впливом безлічі внутрішніх і зовнішніх факторів розвитку.

Цю позицію підтримує Ю. Севрюгін [17], який переконаний, що інвестиційна привабливість є системою кількісних та якісних факторів, що характеризує платоспроможний попит на інвестиції. Д. Коробов [18, с. 4] доповнює, що внаслідок того, що на інвестиційну привабливість різною мірою впливають суб'єктивні та об'єктивні фактори, це поняття є динамічним, тобто змінюваним в часі.

Однак у такого підходу є недолік: фактори, які обумовлюють інвестиційну привабливість та формують уявлення інвестора про доцільність та ефективність інвестування в об'єкти, оцінюються суб'єктивно, тому неточна оцінка окремих факторів може призвести до неповного уявлення інвестора про предмет інвестицій.

Отже, за результатами критичного аналізу літературних джерел можна стверджувати про існування різних підходів до визначення сутності поняття «інвестиційна привабливість»: узагальнена характеристика переваг і недоліків об'єкта інвестування з позицій інвестора; корисність інвестицій для конкретного суб'єкта інвестиційного процесу; доцільність вкладення вільних кош-

ІНВЕСТИЦІЇ

тів в об'єкт інвестування; можливості досягнення цілей інвестора; наявність економічного ефекту від вкладення коштів; стан організації, при якому у інвестора виникає бажання піти на певний ризик і забезпечити притік інвестицій; система показників доцільності вкладання капіталу інвестором в об'єкт інвестування; сукупність кількісних і якісних факторів, що характеризує платоспроможний попит на інвестиції тощо.

З огляду на сучасні функції та роль недержавних пенсійних фондів у ринковій економіці можна стверджувати, що це фінансові установи, спеціально створені для формування пенсійних накопичень учасників, які стануть джерелом додаткових виплат після виходу на пенсію. Зважаючи на тривалий термін сплати пенсійних внесків (від 5 до 40 років) питання інвестиційної привабливості фондів є досить актуальним для потенційних вкладників, оскільки кожний недоотриманий відсоток інвестиційного прибутку по пенсійних вкладеннях призведе до суттєвого зменшення розмірів пенсійних виплат. Тож результати інвестиційної діяльності фондів мають не лише економічне, але й соціальне значення.

На наше переконання, при тлумаченні сутності інвестиційної привабливості недержавного пенсійного фонду слід враховувати, що це:

- по-перше, суб'єктивна характеристика, оскільки кожний інвестор оцінює об'єкт інвестування на предмет відповідності своїм цілям та можливостям;
- по-друге, комплексна інтегральна характеристика, сформована під впливом сукупності чинників;
- по-третє, динамічна ймовірнісна характеристика, що змінюється в часі і просторі, оскільки змінюється об'єкт інвестування, зовнішні умови його функціонування, цілі й можливості інвесторів.
- по-четверте, прогнозна характеристика, яка повинна враховувати відмінності моментів оцінювання та інвестування.

Після аналізу вищезазначених та інших дослідницьких джерел є підстави для уточнення економічного змісту поняття «інвестиційна привабливість недержавного пенсійного фонду», під яким пропонуємо розуміти суб'єктивну оцінку потенційними вкладниками фонду доцільності формування пенсійних накопичень на користь учасників, яка ґрунтується на індивідуальних очікуваннях отримання економічного ефекту та враховує як зовнішні умови функціонування фонду, так і результати його інвестиційної діяльності.

Висновки. Підбиваючи підсумки, зазначимо, що поняття інвестиційної привабливості використовується для оцінювання доцільності вкладення коштів у недержавні пенсійні фонди, при виборі з-поміж альтернативних варіантів здійснення пенсійних вкладень, для досягнення найбільшої ефективності розміщення ресурсів. Тому в умовах конкуренції для вкладників актуалізується питання формування інвестиційної привабливості недержавного пенсійного фонду. Це допоможе переконати потенційних вкладників у доцільності формування пенсійних накопичень саме у тому фонді, який є найбільш привабливим.

Література

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови / Уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. – К.; Ірпінь : Перун, 2005. – 1728 с.
2. Крылов Э. И. Анализ финансового состояния и инвестиционной привлекательности предприятия: учеб. пособие / Э. И. Крылов, В. М. Власова, М. Г. Егорова. – М. : Финансы и статистика, 2003. – 192 с.
3. Мешков А. В. Оцінка і підвищення інвестиційної привабливості підприємств :

ІНВЕСТИЦІЇ

автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.06.01 «Економіка, організація і управління підприємствами» / А. В. Мєшков ; Донец. держ. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського. – Донецьк, 2004. – 19 с.

4. Фльорко В. А. Ризик неточної оцінки інвестиційної привабливості підприємства / В. А. Фльорко // Економіка промисловості. – 2004. – № 1. – С. 107-119.

5. Методика інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій : Наказ Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій від 23.02.98 № 22 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0214-98>.

6. Юр'єва О. Г. Теоретико-методологічні аспекти оцінки інвестиційного клімату / О. Г. Юр'єва // Стратегія економічного розвитку України: Наук. зб. – 2002. – №3(10). – С. 250-255.

7. Покатаєва К. П. Теоретичні аспекти визначення категорій «інвестиційний потенціал» та «інвестиційна привабливість» / К. П. Покатаєва // Коммунальное хозяйство городов : научн.-технич. сб. Серия : Экономические науки. – К. : Техника. – 2007. – Вып. 75. – С. 262-268.

8. Бурковець О. С. Підвищення інвестиційної привабливості промислових підприємств: автореф. дис. на здобуття наук. канд. екон. наук : спец. 08.06.01 «Економіка, організація і управління підприємствами» / О. С. Бурковець; Східноукр. нац. ун-т ім. В. Даля. – Луганськ, 2006. – 18 с.

9. Бланк И. А. Основы инвестиционного менеджмента. Т. 2 / И. А. Бланк. – К. : Эльга-Н, Ника-Центр, 2001. – 512 с.

10. Савенкова Е. В. Экономические методы и приоритеты развития инвестиционного предпринимательства : дис. ... канд. экон. наук: 08.00.05 / Елена Викторовна Савенкова; Российская академия государственной службы при Президенте Российской Федерации. – М., 2004. – 176 с.

11. Дружинина А. А. Инвестиционная привлекательность отрасли региона: понятийный аппарат и методические подходы к оценке / А. А. Дружинина // Известия Иркутской государственной экономической академии. – 2008. – № 5. – С. 20-23.

12. Терехович Ю. Б. Зависимость показателя инвестиционной привлекательности от других категорий инвестирования в современных условиях развития бизнеса / Ю. Б. Терехович // Ярославский педагогический вестник. – 2011. – Т. 1, № 2. – С. 105-109.

13. Белых Л. П. Финансовый анализ в оценке инвестиционной привлекательности предприятий / Л. П. Белых // Бухгалтерский учет. – 1999. – №10. – С. 92-99.

14. Черваньов Д. М. Менеджмент інвестиційної діяльності підприємств: навч. посіб. / Д. М. Черваньов. – К. : Знання-Прес, 2003. – 622 с.

15. Брюховецька Н. Ю. Оцінка інвестиційної привабливості підприємства: визначення недоліків деяких існуючих методик / Н. Ю. Брюховецька, О. В. Хасанова // Економіка промисловості. – 2009. – №44. – С. 110-117.

16. Панков С. А. Аналитические подходы к оценке инвестиционной привлекательности предприятия / С. А. Панков // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2010. – Т.3(150), №2. – С. 65-68.

17. Севрюгин Ю. В. Оценка инвестиционной привлекательности промышленного предприятия [Електронний ресурс] / Ю. В. Севрюгин. – Режим доступу: http://lib.udsu.ru/a_ref/04_17_013.pdf.

18. Коробков Д. В. Інвестиційна привабливість підприємств енергетичної галузі: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.02.02 «Економіка та управління науково-технічним прогресом» / Д. В. Коробков; Нац. техн. ун-т «Харк. політехн. ін-т». – Х., 2006. – 19 с.

References

1. Busel, V.T. (Ed.). (2005). *Velykyj tlumachnyj slovnyk suchasnoji ukrajinskoji movy [Great Dictionary of Modern Ukrainian language]*. Kyiv, Irpin: Perun [in Ukrainian].

2. Krylov, E. I., Vlasova, V. M., & Egorova, M. G. (2003). *Analiz finansovogo sostoyania i investitsionnoy privlekatelnosti predpriyatiya [Analysis of financial condition and investment potential of enterprise: tutorial]*. Moscow: Finansy i statistika [in Russian].

ІНВЕСТИЦІЇ

3. Mieshkov, A. V. (2004). *Otsinka i pidvyshchennia investytsiinoi pryvablyvosti pidpriemstv [Evaluation and improvement of investment attractiveness of enterprises]* (Candidate of sciences dissertation thesis.). Donetsk National University of Economics and Trade named Mikhail Tugan-Baranovsky, Donetsk, Ukraine [in Ukrainian].
4. Florko, V. A. (2004). Ryzky netochnoi otsinky investytsiinoi pryvablyvosti pidpriemstva [The risk of an incorrect assessment of investment attractiveness of enterprise]. *Ekonomika promyslovosti - Industrial Economics, 1*, 107-119 [in Ukrainian].
5. Metodyka intehrainoi otsinky investytsiinoi pryvablyvosti pidpriemstv ta orhanizatsii : Nakaz Ahentstva z pytan zapobihannia bankrutstvu pidpriemstv ta orhanizatsii vid 23.02.98 # 22 [Methodology of integrated evaluation of investment attractiveness of companies and organizations: Order of the Agency for the Prevention of bankruptcy of enterprises and institutions 23.02.98 № 22]. (1998). *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0214-98>. [in Ukrainian].
6. Yurieva, O. H. (2002). Teoretyko-metodolohichni aspekty otsinky investytsiinoho klimatu [Theoretical and methodological aspects of investment climate]. *Stratehiia ekonomichnoho rozvytku Ukrainy - Scientific publication "Economic Development Strategy Ukraine"*, 3, 250-255 [in Ukrainian].
7. Pokataieva, K. P. (2007). Teoretychni aspekty vyznachennia katehorii «investytsiinyi potentsial» ta «investytsiina pryvablyvist» [Theoretical aspects of the definition the categories of "investment potential" and "investment attractiveness"]. *Komunalnoe khozyaystvo gorodov: nauchn.-tekhnich. sb. Seriya : Ekonomicheskie nauki - Scientific and technical collection is the "Communal economy of cities", Series: Economic Sciences, 75*, 262-268 [in Ukrainian].
8. Burkovets, O. S. (2006). *Pidvyshchennia investytsiinoi pryvablyvosti promyslovykh pidpriemstv [Increasing of the investment attractiveness of industrial enterprises]*. (Candidate of sciences dissertation thesis.). East Ukrainian Volodymyr Dahl National University, Luhansk, Ukraine [in Ukrainian].
9. Blank, Y. A. (2001). *Osnovy investitsionnogo menedzhmenta [Fundamentals of Investment Management]*. Kyiv: Elga-N, Nika-Tsentr [in Ukrainian].
10. Savenkova, Ye. V. (2004). *Ekonomicheskie metody i priority razvitiya investitsionnogo predprinimatelstva [Economic methods and priorities of development of investment enterprise]*. (Candidate of sciences dissertation thesis.). Elena Viktorovna Savenkova; Russian Academy of Public Service under the President of the Russian Federation. Moscow [in Russian].
11. Druzhinina, A. A. (2008). Investitsionnaya privlekatelnost otrasli regiona: ponyatiynyy aparat i metodicheskie podhody k otsenke [Investment attractiveness of the industry in the region: the conceptual apparatus and methodological approaches to assessing]. *Izvestiya Irkutskoy gosudarstvennoy ekonomicheskoy akademii - Periodicals of Irkutsk State Academy of Economics, 5*, 20-23 [in Russian].
12. Terekhovich, Yu. (2011). Zavisimost pokazatelya investitsionnoy privlekatelnosti ot drugih kategoriy investirovaniya v sovremennykh usloviyakh razvitiya biznesa [Dependence of the investment attractiveness of the other categories of investment in current conditions of business]. *Yaroslavskiy pedagogicheskiiy vestnik - Yaroslavl Pedagogical Bulletin, 2*, 105-109 [in Russian].
13. Belykh, L. P. (1999). Finansovyy analiz v otsenke investitsionnoy privlekatelnosti predpriyatiy [Financial analysis in the evaluation of investment attractiveness of the enterprises]. *Bukhgalterskiy uchet - Bookkeeper's accounting, 10*, 92-99 [in Russian].
14. Chervanov, D. M. (2003). *Menedzhment investytsiinoi diialnosti pidpriemstv [Management of investment activity of companies]*. Kyiv: Znannia-Pres [in Ukrainian].
15. Briukhovetska, N. Yu., & Khasanova, O. V. (2009). Otsinka investytsiinoi pryvablyvosti pidpriemstva: vyznachennia nedolikiv deiakykh isnuichykh metodyk [Evaluation of investment attractiveness: the definition of some shortcomings of existing methods]. *Ekonomika promyslovosti - Industrial Economics, 44*, 110-117 [in Ukrainian].
16. Pankov, S. A. (2010). Analiticheskie podhody k otsenke investitsionnoy privlekatelnosti predpriyatiy [Analytical approaches to assessing the investment potential]. *Visnyk Khmelnyncykogho nacionaljnogho universytetu. Ekonomichni nauky - Journal of Khmelnit-sky National University: Economic Sciences, 2*, 65-68 [in Ukrainian].

ІНВЕСТИЦІЇ

17. Sevryugin, Yu. V. (n.d.). *Otsenka investitsionnoy privlekatelnosti promyshlennogo predpriyatiya [Evaluation of the investment attractiveness of the industrial enterprise]*. Retrieved from http://lib.udsu.ru/a_ref/04_17_013.pdf. [in Russian].

18. Korobkov, D. V. (2006). *Investycyjna pryvablyvistj pidpryjemstv energhetychnoji ghaluzi [The investment attractiveness of the energy sector enterprises]* (Candidate of sciences dissertation thesis.). National Technical University "Kharkiv Polytechnic Institute", Kharkiv, Ukraine [in Ukrainian].

Надійшла 20.05.2014 р.